

دوكتۇر ئانا سۆزلەپ بەرگەن ھېكايىلەر

ۋاكاكا بىلەن ئىشتىنىنىڭ

ئۇچار بېلىققا ئۆزگىرىشى

تورغا چۈشۈش

شىنجاڭ كىۋەل سەنئەت - فوتو سۈرەت نەشرىياتى
شىنجاڭ ئېلېكترون ئۇن - سىن نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

陷入罗网: 维吾尔文 / 黎程程编; 哈斯亚提·
阿布来提译. -- 乌鲁木齐: 新疆美术摄影出版社:
新疆电子音像出版社, 2011.5

(博士妈妈讲故事)

ISBN 978-7-5469-1357-5

I. ①陷… II. ①黎… ②哈… III. ①连环画 - 作品
- 中国 - 现代 IV. ①J228.4

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2011)第 088974 号

丛 书 名 博士妈妈讲故事

书 名 陷入罗网

主 编 黎程程

译 者 哈斯亚提·阿布来提

责任编辑 迪丽努尔·阿布都热合曼

责任校对 古丽巴哈尔·托合塔木

制 版 乌鲁木齐标杆集书刊设计有限公司

出 版 新疆美术摄影出版社

新疆电子音像出版社

发 行 新疆新华书店

印 刷 新疆新华印刷厂

开 本 880 mm × 1230 mm 1/24

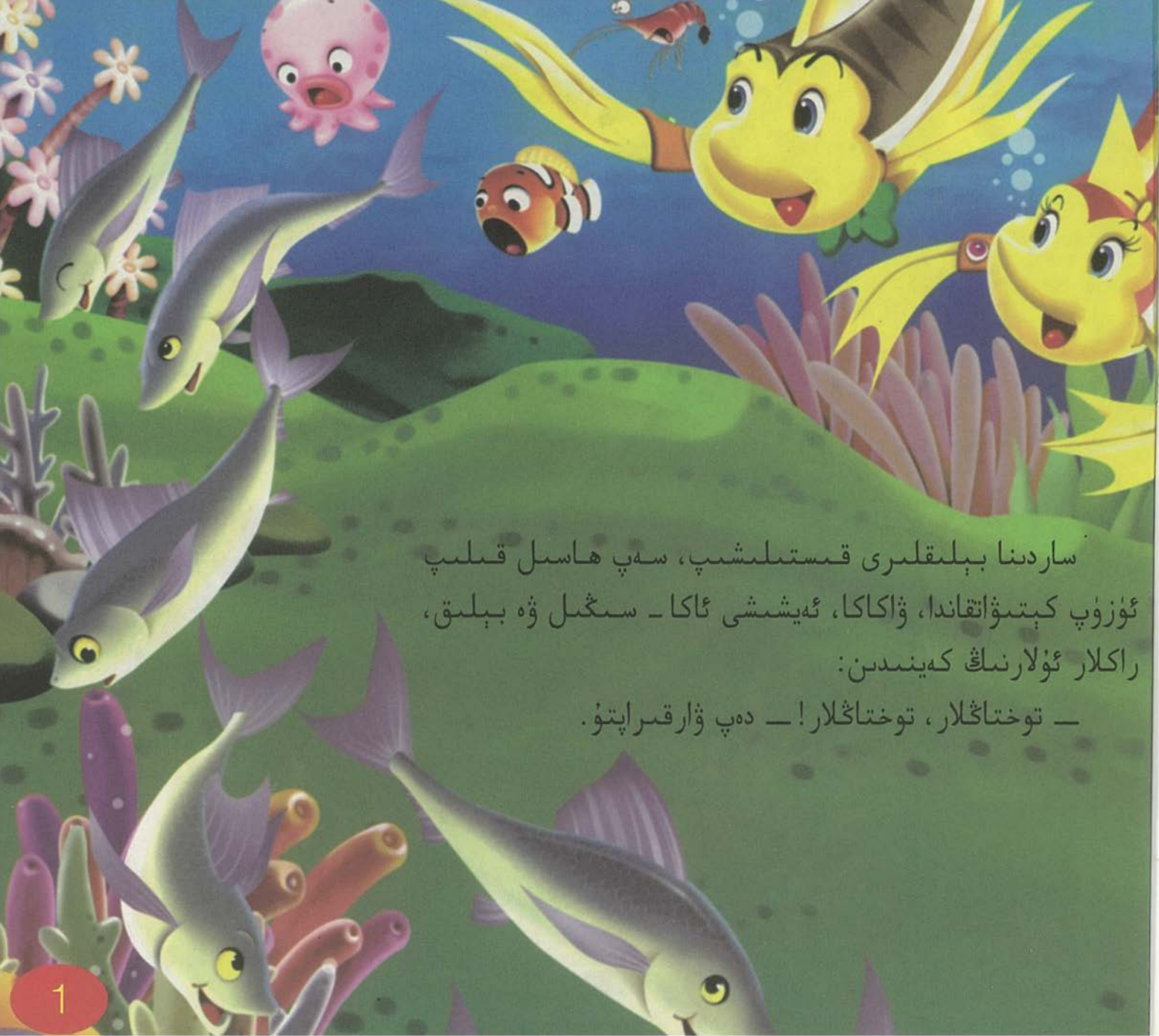
印 张 2

版 次 2011 年 5 月 第 1 版

印 次 2011 年 6 月 第 1 次印刷

书 号 ISBN 978-7-5469-1357-5

总 定 价 58.00 元(全十册)

ساردىنا بېلىقلىرى قىستىلىشىپ، سەپ ھاسىل قىلىپ
ئۈزۈپ كېتىۋاتقاندا، ۋاككا، ئەيشى ئاكا - سىڭىل ۋە بېلىق،
راكىلار ئۇلارنىڭ كەينىدىن:
— توختاڭلار، توختاڭلار! — دەپ ۋارقىراپتۇ.

بىر ساردىنا بېلىقى ئۈزۈۋاتقاچ ۋارقىراپتۇ:

— كۆپچىلىك دىققەت، بىر، ئىككى، ئۈچ، ئەسلىي جايدا بۇيرۇق كۈتۈڭلار.
ساردىنا بېلىقلىرى دەرھال توختاپتۇ، ئۇلار نېمە ئىش بولغانلىقىنى
بىلەلمەي بىر ئاز جىددىيلىشىپ قاپتۇ.

— سىزدىن سوراپ باقاي، بىز سىلەرنىڭ سېپىڭلارغا قېتىلساق بولامدۇ؟ —
دەپ سوراپتۇ ئەيشىشى ئېھتىيات بىلەن.

ساردىنا بېلىقلىرى بۇنى ئاڭلاپ، خۇشاللىقىدىن بەس - بەس
بىلەن چۇرقىرىشىپتۇ:

— قارشى ئالىمىز، يېڭى دوستلار.

— قارشى ئالىمىز، قارشى ئالىمىز.

ۋاككا، ئەيشىشى ئاكا - سىڭىل خۇشال بولۇپ:

— بەك ياخشى بولدى، — دېيىشىپتۇ.

ئىككى بېلىق خۇشال بولۇپ ئۈسسۈل ئويناپتۇ، بېلىقلار ۋە
راكىلار خۇشاللىقتا ئۇ ئىككىسىنى ئارىغا ئېلىپ چۆرگىلىشىپتۇ.

ساردىنا بېلىقلىرى خۇشال بولۇشۇپ ئۇسسۇل ئويناپتۇ، دېڭىز تەكتى
خۇشاللىق كەپپىياتىغا چۆمۈلۈپتۇ. ۋاككا، ئەيشىشى ئاكا - سىڭىل ۋە
بېلىق، راكلار بىر ئاز خىجىل بولۇپ:
— ۋاي - ۋۇي، نېمانداق قىزغىن.
— ھەقىقەتەن خىجىل بولۇۋاتىمەن، — دەپتۇ.

بۇ چاغدا، بىر شوخ ساردىنا بېلىقى
ئۈزۈپ كېلىپ، ۋاكالىنىڭ ئۈزگۈچىنى
كۆرسىتىپ تۇرۇپ سوراپتۇ:
— ھوي، بۇ نېمە؟ نېمىشقا بىزدە يوق؟

ۋاكاكا بۇ ساردىنا بېلىقنى ئەدەپسىز كەن، دەپ سوئالغا پسەنت قىلماپتۇ.
— ئۇ ئۇچار بېلىق ئاكىمىزنىڭ «قانتى»، — دەپتۇ بىر رايك چۈشەندۈرۈپ.
بىراق، ساردىنا بېلىقى چۈشەنمەي، يەنە:
— «قانات»نى نېمىگە ئىشلىتىدۇ؟ — دەپ سوراپتۇ.

باشلامچى ساردىنا بېلىق ھەدە ئۈزۈپ
كېلىپ كىچىك ساردىنا بېلىقىغا:
— ئۇلار گۈزەل ئۇچار بېلىقلار، بىزنىڭ
مېھمانلىرىمىز، — دەپتۇ.

ئەيشىشى بۇنى ئاڭلاپ تەسرلەنگەن ھالدا ئۇنىڭدىن:
— ساردىنا بېلىق ھەدە، سىلەر ھەمىشە مۇشۇنداق ئە-
دەپلىكمۇ؟ — دەپ سوراپتۇ.

— ئەلۋەتتە، بىز بىر ئىناق ئائىلىدە ياشايمىز،
ھەر بىر بېلىق جەزمەن ئىنتىزامغا رىئايە قىلىشى، بىردەك
ھەرىكەت قىلىشى كېرەك، مۇشۇنداق بولغاندىلا،
بىز ئاندىن ناچار مۇھىتتىمۇ ياشىيالايمىز، —
دەپتۇ ساردىنا بېلىق ھەدە پەخىرلىنىپ.

ساردىنا بېلىق ھەدىنىڭ بۇ سېلىشتۇرمىسىدىن ئەيشىشى
بىر ئاز خىجىل بويىتۇ، ئۇ قورۇنغان ھالدا:

-- بىراق، مەن ئويۇنچۇق تالىشىپ دائىم ئاكامنىڭ
چىشىغا تېگمەن، بەزىدە شوخلۇق قىلىپ ئانامنىڭ
ئاچچىقىنى كەلتۈرۈپ قويىمەن، -- دەپتۇ. بېلىقلار بۇ
گەپنى ئاڭلاپ پىچىرلىشىپتۇ:

-- ھە، چوقۇم ئۇچار بېلىقنىڭ ئاكىسى سىڭلىسىنى بوزەك
قىلىدىكەن.

-- شۇنداق، ئۇ قالايمىقانچىلىقنى ياخشى كۆرىدىكەن.
ۋاكاكا كۆپچىلىكنىڭ تەنقىدىگە پەقەت قايىل بولماپتۇ.

ساردىنا بېلىق ھەدە ئالدى -

كەينىگە ئۈزۈپ، مېھرىبانلىق بىلەن:

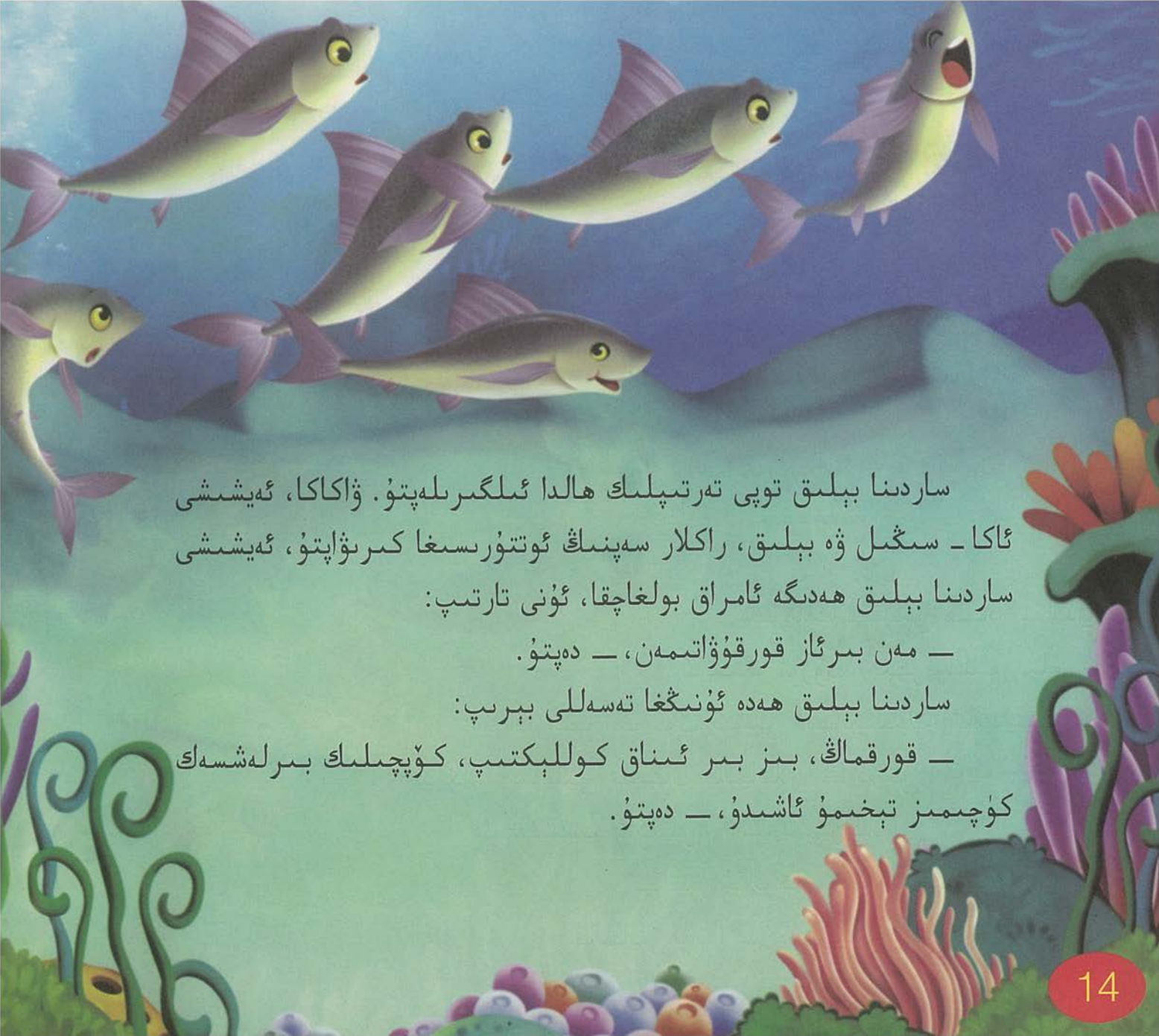
-- قاراڭغۇ چۈشۈپ كەتتى، كۆپچىلىك، ئەگىشىپ مې-

ڭىڭلار، سەپتىن چۈشۈپ قالماڭلار! -- دەپتۇ.

ئەيشىشمۇ ئاكىسى ۋە بېلىق، راڭلارنى:

-- ئېز بولۇڭلار، بىزمۇ سەپتىن چۈشۈپ

قالمايلى يەنە! -- دەپ چاقىرىپتۇ.

ساردىنا بېلىق توپى تەرتىپلىك ھالدا ئىلگىرىلەپتۇ. ۋاكاكا، ئەيشىشى
ئاكا - سىڭىل ۋە بېلىق، راكلار سەپنىڭ ئوتتۇرىسىغا كىرىۋاپتۇ، ئەيشىشى
ساردىنا بېلىق ھەدىگە ئامراق بولغاچقا، ئۇنى تارتىپ:
— مەن بىر ئاز قورقۇۋاتمەن، — دەپتۇ.
ساردىنا بېلىق ھەدە ئۇنىڭغا تەسەللى بېرىپ:
— قورقماڭ، بىز بىر ئىناق كولىپكىتىپ، كۆپچىلىك بىرلەشسەك
كۈچىمىز تېخىمۇ ئاشىدۇ، — دەپتۇ.

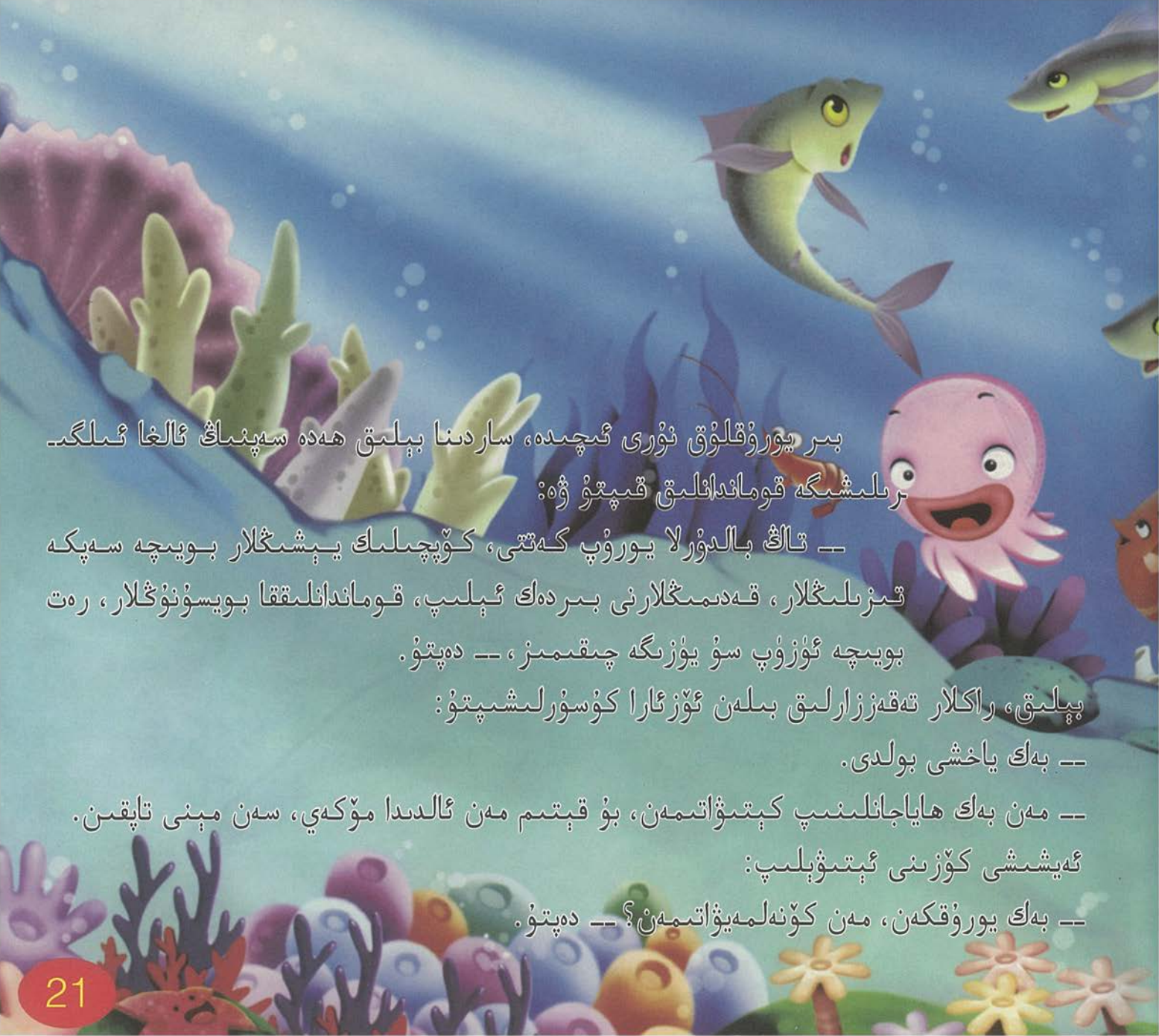
بۇ چاغدا، قاپقاراڭغۇ دېڭىز ئۇشتۇمتۇت يورۇپ
كۆزنى چاقنىتىپتۇ. ساردىنا بېلىقلىرى بىر ئاز ئەندىشە-
گە چۈشۈپ، توختىماي مۇنازىرىلىشىپتۇ.
— بۇ نېمە ئىش؟ دېڭىز نېمانچە تېز يورۇپ كېتىدۇ؟ — ھەيران-
لىق بىلەن سورايتۇ ۋاكاكا.
— بەك ياخشى بولدى، تاڭ ئاتتى، بىز بىرلىكتە سۇ ئۈزۈپ ئوينى-
ساق بولىدۇ، — دەپتۇ ساردىنا بېلىق ھەدە.
بېلىجانلارمۇ خۇشال بولۇشۇپ:
— ۋاھ! بىز ئوينىيالايدىغان بولدۇق، — دېيىشىپتۇ.

ساردىنا بېلىقلىرى ناھايىتى ھاياجانلىنىپ
كېتىپتۇ، بەزى بېلىقلار بىر - بىرىگە چىرىشىپ
كۈسۈرلىشىپتۇ؛ بەزى بېلىقلار ئۇسسۇل ئويناپتۇ؛
ساردىنا بېلىق ھەدە سەپتىكى قالايمىقانچىلىقنى كۆرۈپ:
— كۆپچىلىك، تىنچلىنىڭلار! — دەپ ۋارقىراپتۇ.

بىر يورۇقلۇق نۇرى ئىچىدە، ساردىنا بېلىق ھەدە سەپنىڭ ئالغا ئىلگى-
رىلىشىگە قوماندانلىق قىپتۇ ۋە:

— تاڭ بالدۇرلا يورۇپ كەتتى، كۆپچىلىك يېشىڭلار بويىچە سەپكە
ئىزلىڭلار، قەدىمىڭلارنى بىردەك ئېلىپ، قوماندانلىققا بويسۇنۇڭلار، رەت
بويىچە ئۇزۇپ سۇ يۈزىگە چىقىمىز، — دەپتۇ.

بېلىق، راككلار تەقەززارلىق بىلەن ئۆزئارا كۈسۈرلىشىپتۇ:
— بەك ياخشى بولدى.

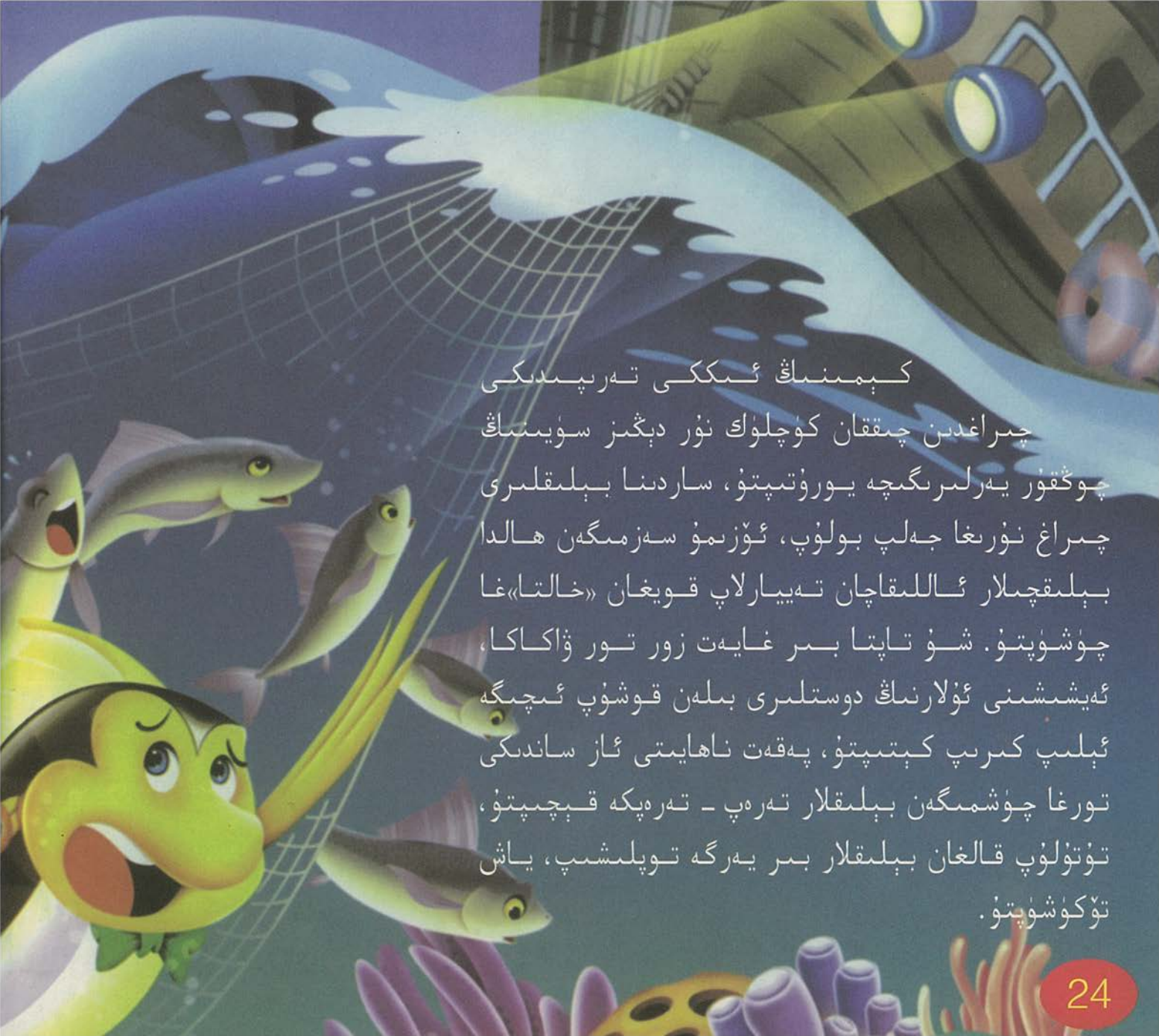
— مەن بەك ھاياجانلىنىپ كېتىۋاتىمەن، بۇ قېتىم مەن ئالدىدا مۆكەي، سەن مېنى تاپقىن.
ئەيشى كۆزىنى ئېتىۋېلىپ:

— بەك يورۇقكەن، مەن كۆنەلمەيۋاتىمەن؟ — دەپتۇ.

ساردىنا بېلىقلىرى رەتلىك سەپ بولۇپ، سۇ يۈزىگە قاراپ ئۈزۈپتۇ. ۋاككا قاتارلىقلار سەپنىڭ ئوتتۇرىسىدا ساردىنا بېلىقلىرىغا ئەگىشىپ ئۈزۈپتۇ. بىراق، كىمنىڭ خىيالغا كەلسۇن، قاراڭغۇ سۇ يۈزىدە بىر بېلىقچى كېمىسى تور تاشلاپ، ساردىنا بېلىقى توپىنىڭ تورغا چۈشۈشىنى ساقلاپ تۇرغان ئىكەن.

A vibrant illustration of a fishing boat at night. The boat, with its yellow hull and dark upper sections, is partially visible in the upper right corner. Two bright yellow searchlights are mounted on the boat, casting beams of light across the dark blue water. A large, white fishing net is spread out in the water, with several fish caught inside. In the foreground, a yellow fish with a large, expressive face and a green bow tie is looking up towards the net. Other fish of various colors are swimming around. The background features dark, silhouetted mountains under a night sky. The overall scene is dynamic and colorful.

كېمىنىڭ ئىككى تەرىپىدىكى
چىراغدىن چىققان كۈچلۈك نۇر دېڭىز سۈيىنىڭ
چوڭقۇر يەرلىرىگىچە يورۇتىپتۇ، ساردىنا بېلىقلىرى
چىراغ نۇرىغا جەلپ بولۇپ، ئۆزىمۇ سەزمىگەن ھالدا
بېلىقچىلار ئاللىقاچان تەييارلاپ قويغان «خالتا»غا
چۈشۈپتۇ. شۇ تاپتا بىر غايەت زور تور ۋاككا،
ئەيشىشنى ئۇلارنىڭ دوستلىرى بىلەن قوشۇپ ئىچىگە
ئېلىپ كىرىپ كېتىپتۇ، پەقەت ناھايىتى ئاز ساندىكى
تورغا چۈشمىگەن بېلىقلار تەرەپ - تەرەپكە قېچىپتۇ،
تۇتۇلۇپ قالغان بېلىقلار بىر يەرگە توپلىشىپ، ياش
تۆكۈشۈپتۇ.

بېلىقچىلار تۇتۇلۇپ قالغان بېلىقلارنى چوڭ بىر
بىلىقدانغا قاماپ قويۇپتۇ، ئەتراپتىكى بىرنەچچە
ئۇششاق بېلىق ھەسرەتلىنىپ ئاھ ئۇرۇپتۇ،
يىغلىشىپتۇ، ئەيشىشىمۇ قورقۇپ يىغلاپ:
— ئاكا، ساردىنا بېلىق ھەدە، بېلىجانلار، راكلار،
سىلەر قەيەردە؟! — دەپ توۋلاپتۇ.

ساردىنا بېلىق ھەدە ئاۋازنى ئاڭلاپ
ئۈزۈپ كېلىپ:

— بىز بۇ يەردە، — دەپتۇ.
ئەيشى ساردىنا بېلىق ھەدىنى
قۇرۇپ، تېخىمۇ ئازابلىنىپ، ئاۋازىنى
قويۇۋېتىپ:

— ھۇ... ھۇ، مەن ئەنسىرەۋاتىمەن،
قورقۇپ كېتىۋاتىمەن، — دەپ يىغلاپتۇ.

ساردىنا بېلىق ھەدىمۇ پۇشايمان ياشلىرىنى تۆكۈپ:
— بىز ساردىنا بېلىقلىرى يورۇق جايلاردىن يېمەكلىك
تېپىشقا، ئويناشقا ئامراق ئىدۇق. رەزىل ئىنسانلار بىزنىڭ بۇ
ئاجىزلىقىمىزدىن پايدىلىنىپ، كەچ كىرگەندە، كېمىنىڭ يېنىغا
چىراغ بېكىتىپ، بىزدە تاڭ ئېتىپتۇ، دېگەن تۇيغۇنى پەيدا قىپتۇ،
ئاندىن ئۇلار تورنى تەييارلاپ، بىزنى تورغا چۈشۈرۈپتۇ، — دەپتۇ.
ئەيشىشى بۇنى ئاڭلاپ ھاڭ - تاڭ قاپتۇ.

گەيشىشى چۈشەنەلمەي:
— بىراق، سىلەر شۇنچىۋالا كىچىك تۇرساڭلار،
ئادەملەر سىلەرنى يېيىشنى ياخشى كۆرەرمۇ؟ ئۇلار
بىزنى قويۇپ بېرەرمۇ؟ — دەپ سوراپتۇ.
ساردىنا بېلىق ھەدە بۇ گەپنى ئاڭلاپ تېخىمۇ ئازابلىنىپ:
— بىز ھەقىقەتەن كىچىك، بىراق بىزنىڭ تېنىمىزدە
كىشىلەرنىڭ ئۆسۈپ يېتىلىشىگە كېرەكلىك ئاقسىل، ۋىتامىن ھەم تۆمۈر،
كالتىسى قاتارلىق ئىنتايىن قىممەتلىك مېنىرال ماددىلار بار، — دەپتۇ.

ئەيشى ئاچچىقىدا ئۆزىنى باسالماي:

— ھازىر بېلىق تۇتۇش چەكلەنگەن
مەزگىل، ئەجەبا كىشىلەر بىزنى تۇتۇپ
ئۆلتۈرۈۋېتەرمۇ؟ — دەپتۇ.

ساردىنا بېلىق ھەدە تەمكىنلىك بىلەن:

— ئاڭلىسام ئىنسانلار بىزنى مەرزىلىك مۇراپىغا

ئايلىندۇرىدىكەن، تەننەرخىنى تېجەش ئۈچۈن، بىزنىڭ بىرنەچچە

قېرىندىشىمىزنى بىر كىچىك قۇتقا سولاپ قويىدىكەن، بىز

بىچارىلەر ھايات ۋاقتىمىزدا ئىنتىزامغا، ئىدەپ — قاندىگە ھۆرمەت

قىلىپ، ئۆلگەندىن كېيىنمۇ شۇ خىل شەكىلنى ساقلاپ قېلىشقا

مەجبۇرلىنىدىكەنمىز، — دەيتۇ.

ئەيشى ناھايىتى ئازابلىنىپتۇ، ئۇ كۆڭلىدە كىشىلەر ئادەتتە تىلغا ئېلىشىدىغان «ساردىنا

بېلىقى كونسېرۋاسىدەك قىستا — قىستاڭكەن» دېگەن گەپ مۇشۇنداق كەلگەن ئىكەندە، ئۇلار نېمە

دېگەن بىچارە، دەپ ئويلاپتۇ.

— سىلەرنىڭ تەقدىرىڭلارنىڭ بۇنداق ئېچىنىشلىق
ئىكەنلىكىنى ھەقىقەتەن ئويلاپ باقماپتىمەن، — دەپتۇ
ئەيشى ئازابلىنىپ.

ساردىنا بېلىق ھەدە يېشىنى سۈرتۈۋېتىپ، ئەيشىشىگە:

— بىز ساردىنا بېلىقلىرى كىچىك بولساقمۇ، ئىرادىمىز كۈچلۈك، ھەرگىزمۇ
ئىنسانلارغا بوي ئەگمەيمىز، — دەپتۇ.

ۋاككا، راكلار ئۇنىڭ سۆزىگە ئالقىش ياغرىتىپتۇ. كۆپچىلىك بىر ئېغىزدىن:

— ئېيتقىنى توغرا، ساردىنا بېلىقى ھەقىقەتەن قەيسەر، — دەپ ماختىشىپتۇ.

ئەيشىشى دوستلىرىنى كۆرۈپ، ھەيران بولۇپ:

— سىلەرمۇ بۇ يەرگە كەلدىڭلارمۇ؟ — دەپ سوراپتۇ.

راكىلار قەتئىيلىك بىلەن:

— بىراق، بىز قورقمايمىز، ئازراقمۇ قورقمايمىز! — دەپتۇ.

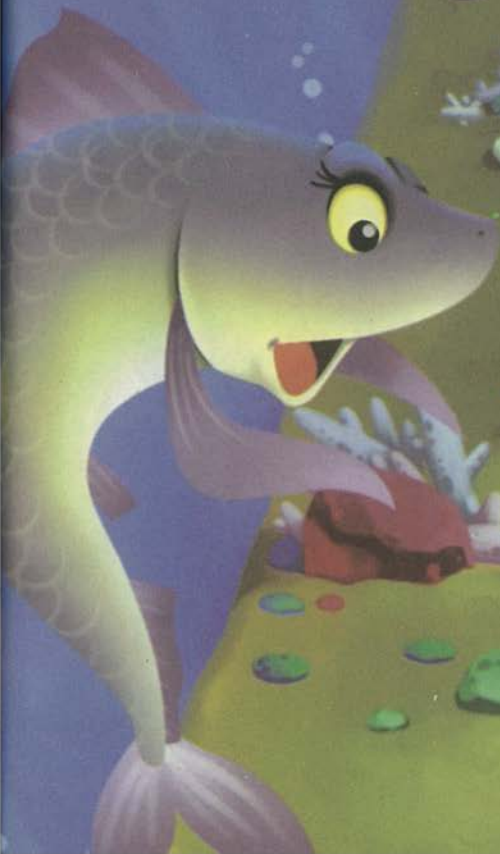
ۋاكىكامۇ مۇشتۇملىرىنى تۈگۈپ:

— توغرا! بىز ئىنتايىن قەيسەر! — دەپتۇ.

— سەل تۇرۇپ بىر ئادەم بۇ يەرگە چوڭ
بىلىق قويۇۋېتىدۇ، ئۇلار قاپقانى ئاچقان
ھامان سىلەر پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ قېچىپ
كېتىڭلار، — دەپتۇ ساردىنا بىلىق ھەدە
ئەيشىشىغا.

ئەيشى بۇ ئىشتىن غەلىتىلىك ھېس قىلىپ:
— نېمە، نېمە، نېمە دېدىڭىز؟ كىم بۇ يەرگە چوڭ
بېلىق قويۇۋېتىدۇ، نېمىشقا؟ — دەپ سوراپتۇ.
راكىلار ساردىنا بېلىق ھەدىنىڭ بۇ گېپىنى
چۈشەنەلمەي بىر — بىرىگە قارىشىپتۇ.

بۇ چاغدا، ئۈستى تەرەپتىن «تاراق - تۈرۈق» قىلغان ئاۋاز
ئاڭلىنىپ، بېلىق ساندۇقىنىڭ قاپقى ئېچىلىپتۇ. يورۇقتىن
ھەممەيلەن كۆزلىرىنى ئوۋۇلۇشۇپتۇ. بىر ئادەم ساندۇق ئېچىگە
بىر قۇر قارىۋەتكەندىن كېيىن، كۈلگىنىچە ئۆز - ئۆزىگە: «ھى
ھى، ھى، ۋاقتى كەپتۇ، چوڭ بېلىقنى قويۇ -
ۋەتسەك بولغۇدەك» دەپتۇ.

ساردىنا بېلىق ھەدە ئۇلارنى:

— تېز سەكرەڭلار، ئەمدى كېچىكسەڭلار ئۇلگۈرەلمەي-

سىلەر! — دەپ ئالدىرىتىپتۇ.

بېلىق، راكلار ئۇچار بېلىق ئاكا - ھەدىسىنىڭ

كېتىشىنى ئويلاپ، كۆڭۈللىرى بۇزۇلۇپ يىغلىۋېتىپتۇ.

ئەيشىشى سوراپ تۇرۇۋاپتۇ:

— چوڭ بېلىقنى قويۇۋېتىپ نېمە قىلدۇ؟

ساردىن بېلىق ھەدە جىددىيلىشىپ:

— ھازىر بۇنى دەيدىغان ۋاقىت ئەمەس، ئەھۋال

خەتەرلىك، سىلەر تېز سەكرەپ چىقىپ كېتىڭلار، — دەپتۇ.

ئەيشىشى قەتئىي ھالدا:

— بولمايدۇ، بىز ھەممىمىز بىر كۈللۈكتىپ، — دەپتۇ.

— توغرا، كۆپچىلىك بىلەن دەرەنى تەڭ تارتىمىز، —

دەپتۇ ۋاكاكامۇ.

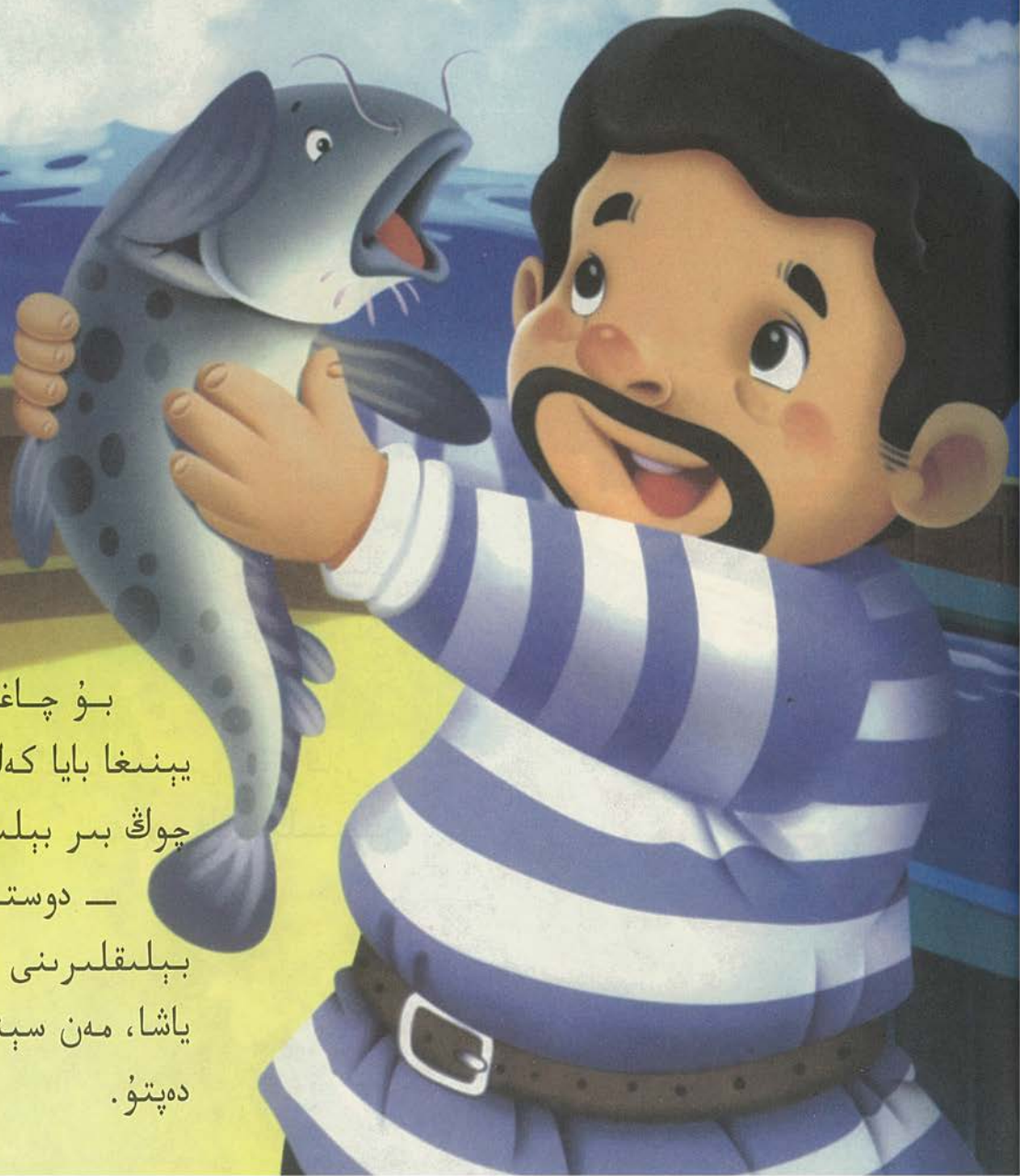
بېلىق، راكلا ۋاكاكا، ئەيشىشى ئاكا — سىڭلىنىڭ ئىرا.

دىسىدىن تەسىرلىنىپ:

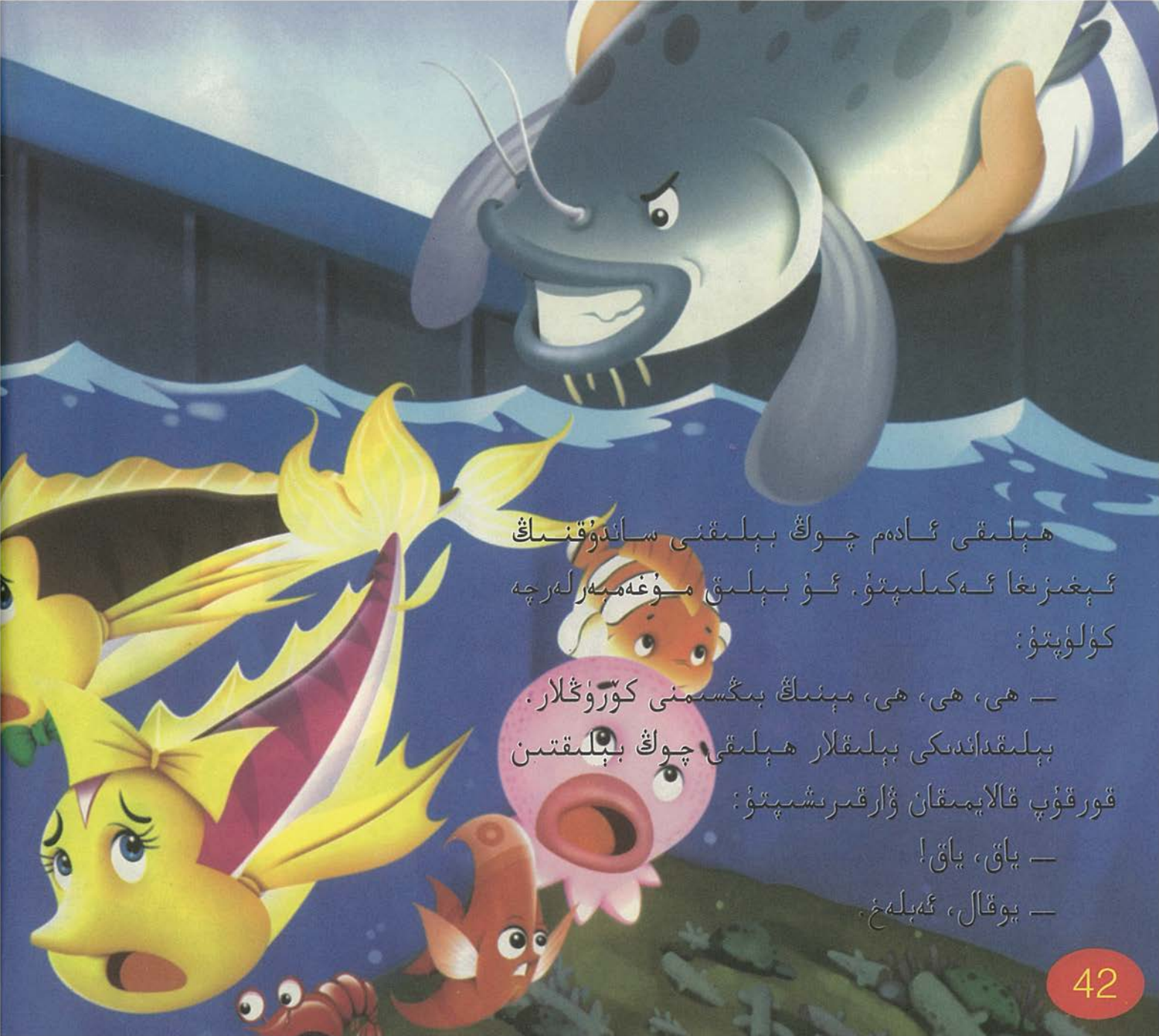
— بەك تەسىرلەندۇق، ھۇ ھۇ ھۇ، — دەپ يىغلاپ

كېتىپتۇ.

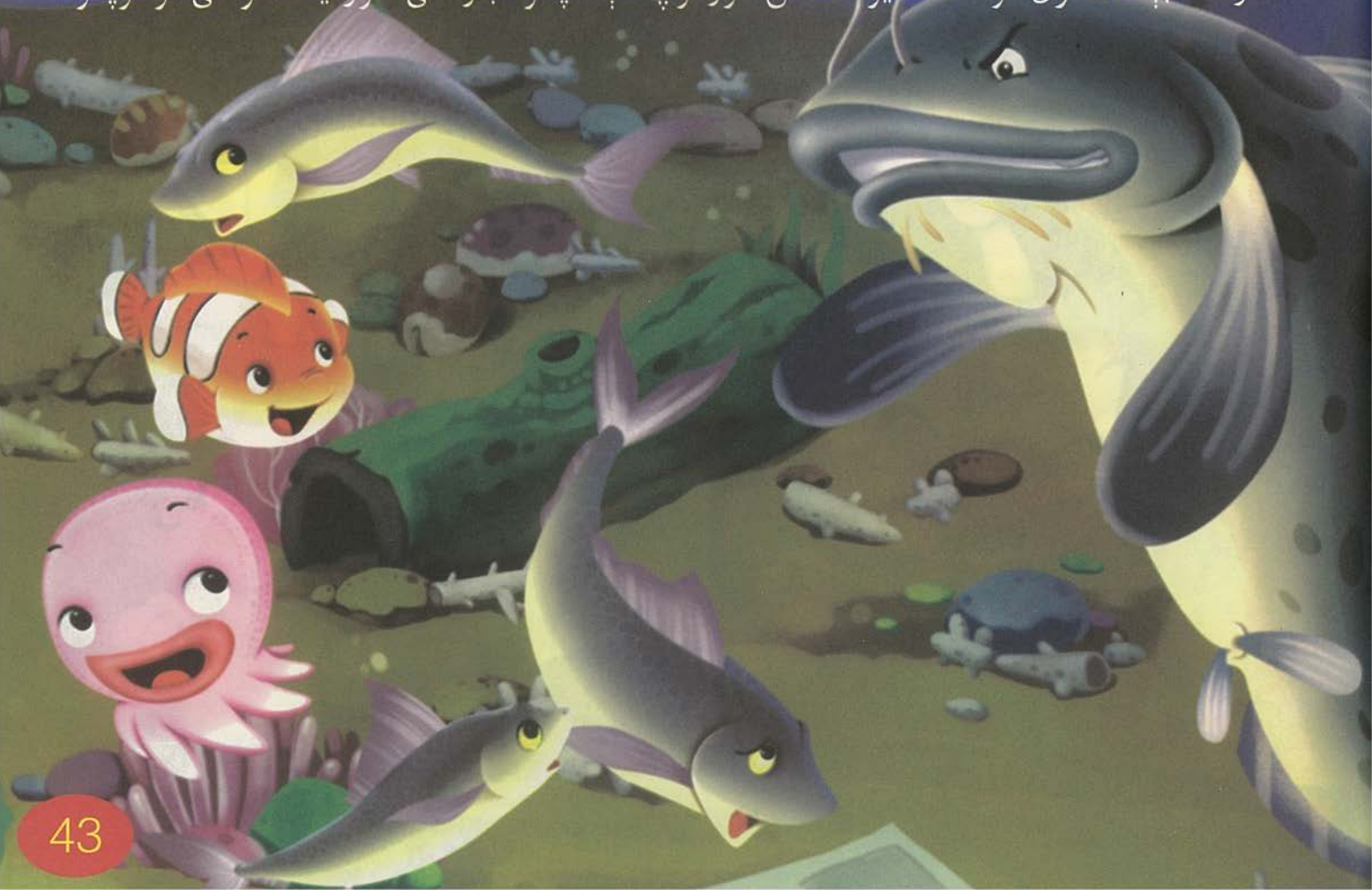
بۇ چاغدا، بېلىق ساندۇقىنىڭ
يېنىغا بايا كەلگەن ھېلىقى ئادەم قولىدا
چوڭ بىر بېلىقنى تۇتۇپ تۇرۇپ:
— دوستۇم، بۇ ساردىنا
بېلىقلىرىنى ساڭا تاپشۇردۇم، ياخشى
ياشا، مەن سېنى ساقلىتىپ قويماي، —
دەپتۇ.

ھېلىقى ئادەم چوڭ ھېلىقى ساندۇقنىڭ
ئېغىزىغا ئەكىلىپتۇ، ئۇ ھېلىقى مۇغەمبەرلەرچە
كۈلۈپتۇ:

— ھى، ھى، ھى، مېنىڭ بىگىمىنى كۆرۈڭلار.
بېلىقداندىكى بېلىقلار ھېلىقى چوڭ بېلىقتىن
قورقۇپ قالايىمىقان ۋارقىرىشىپتۇ:
— ياق، ياق!
— يوقال، ئەبلەخ.

ھېلىقى ئادەم چوڭ بېلىقنى بېلىقدانغا قويۇۋېتىپتۇ. چوڭ بېلىق بېلىقدانغا بىر قۇر كۆز
يۈگۈرتۈپ چىققاندىن كېيىن، ياپېشىل نۇر چىقىپ تۇرىدىغان كۆزىنى بېلىجانلارغا تىكىپ:
— سىلەر مېنىڭ گېپىمنى ئاڭلاڭلار، كىم ئاڭلىمايدىكەن، ھى، ھى، مەن ئۇنىڭغا تۈزۈت
قىلىپ يۈرمەيمەن، — دەپتۇ.
ساردىنا بېلىقلىرى ئۇنىڭ ھەيۋىتىدىن قورقۇپ كېتىپتۇ، بەزىسى كۆز ياشلىرىنى تۆكۈپتۇ.

دەننى تاغنىڭ خىزمەت ئۆيىدە ۋاككا، ئەيشىشى ئاكا - سىڭىل يۆلەنچۈكلۈك
ئورۇندۇقتا ئولتۇراتتى، چىرايى جىددىيلىشىپ كەتكەن ۋاككا مۇشتۇملىرىنى تۈگۈپ
ۋاقىرلىنىپتۇ:

— ئەسكى، ئەبلەخ، يوقال!

— قانداقراق؟ — سوراپتۇ ئۇلارنىڭ ئانىسى جىددىيلىشىپ داننى تاغىدىن.

— بەك ياخشى بولدى، پروگرامما ئاخىرى تەڭشەلدى، — دەپتۇ دەننى تاغا
كومپيۇتېرنىڭ ئالدىدا ئولتۇرۇپ ھاياجانلانغان ھالدا.

فَتَيَّامِقَاغْ لَدَلَاغْ
رَنَگَنِيغَلِيغْ بَغَاغْ زَهَرَاغْ لَقَلَبْ غَنِيغْ غَلِيغْ اِنْ غَمِيغْ غَمِيغْ نَ دَلِيغْ نَ دَلِيغْ
اِرَدَلَقَلَبْ مَوْغْ
فَتَيَّامِقَاغْ - دَغَمِيغْ غَمِيغْ رَوَاغْ رَنَگَنِيغْ غَلِيغْ اِنْ غَمِيغْ غَمِيغْ لَدَلَاغْ -
رَنَگَنِيغْ غَمِيغْ

ۋاككا ۋارقراپتۇ:

— سەن بىلەن تۇتۇشمەن! سېنىڭ يەنە باشقىلارنى بوزەك قىلغىنىڭنى كۆرۈپ باقاي!

— ئاكا ئېھتىيات قىل، چوڭ ئەبلەخ ئۈزۈپ كېلىۋاتىدۇ، — ۋارقراپتۇ ئەيشىشى.

دەننى تاغا ئۇلارنىڭ ئانىسىغا ئىزاھات بېرىپ:

— ۋاككا بىلەن ئەيشىشى بىر ئاز ئاۋارچىلىككە ئۇچرىدى...

دەننى تاغىنىڭ گېپى تۈگمەيلا، ئانىسى ئەنسىرەشكە باشلاپتۇ:

— ئاپلا، ئەمدى قانداق قىلغۇلۇق؟

دەننى تاغا ۋاكاكالارنىڭ ئانىسىغا تەسەللى بېرىپتۇ:
— ئەنسىرمەڭ، مەن لايىھەلىگەن سىستېما
ئىنتايىن مۇكەممەل، ئۇلار جىددىي ئەھۋالغا يولۇققاندا
مۇرىسىدىكى كۈنۈپكىنى بىرلا باسسا خەتەردىن قۇتۇلدۇ.
دۇ. ئانا ئۆزىنى بېسىۋېلىپ:
— ئەجەب ياخشى بولدى، ئەمىسە ئۇلارغا ئۇقتۇرۇپ
قويايلى، — دەپتۇ.

ساردىنا بېلىقى

ساردىنا بېلىقىنىڭ

ئوزۇقلۇق قىممىتى ئىنتايىن يۇقىرى بولۇپ، ماي 14

پىرسەنت، ئاقسىل 18 پىرسەنت، بۇنىڭدىن باشقا ئانىئورگانىك

ماددىلار ۋە ۋىتامىن A، D، E قاتارلىقلار بار. ساردىنا بېلىقىنىڭ تەمى

مەزىلىك بولۇپ، ياۋروپا، ئامېرىكا ھەم ياپونىيە قاتارلىق جايلاردا ساردىنا بېلىقىدىن

كونسېرۋا ياسىلىدۇ، ئۇنىڭدىن باشقا ساردىنا بېلىقى يەنە بېلىق مېيى ئىشلەشكە ئىشلىتىدۇ، سوپۇن ياساش

ۋە مېتال تاۋلاشقا ئىشلىتىشكەمۇ بولىدۇ، يەمچۈك قىلىشقىمۇ بولىدۇ. تىنچ ئوكياندا ساردىنا بېلىقى

مەنبەسى ئىنتايىن مول بولۇپ، يىللىق ئىشلەپچىقىرىلىش مىقدارى تۆت مىليون توننىدىن ئاشىدۇ، تور

تاشلاپ زور مىقداردا ساردىنا بېلىقى تۇتۇلغاچقا، تۇتۇش چەكتىن ئېشىپ كەتتى. بۇ دېڭىز -

ئوكياننىڭ ئېكولوگىيەسىگە زور بۇزغۇنچىلىقلارنى ئېلىپ كېلىپ، بىر يۈرۈش مۇھىت

مەسىلىلىرىنى پەيدا قىلدى.

كېيىنكى قىسىمنىڭ مەزمۇنى

«ياۋۇز ئامورسۇم بېلىقى»: ۋاككا، ئەيشىشى ئاكا - سىڭىل ۋە ساردىنا بېلىقلىرى بېلىقچىلارغا تۇتۇلۇپ قېلىپ، بىر چوڭ بېلىقدانغا سولانغاندىن كېيىن، بېلىقچىلار ساردىن بېلىقىنىڭ ئۆلۈپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، بىر چوڭ بېلىقنى بېلىقدانغا قويۇپ بېرىدۇ، ۋاككا، ئەيشىشى ئاكا - سىڭىل ھەم ساردىن بېلىق ھەدە بۇ ئاچ كۆز بېلىق بىلەن جىددىي كۈرەش قىلىدۇ، ئۇلار بۇ ياۋۇز بېلىق ئۈستىدىن غەلبە قىلالامدۇ - يوق؟ كىچىك دوستلار، تېز كېلىڭلار، بىز ۋاككا بىلەن ئەيشىشىغا مەدەت بېرەيلى.

بىلىم — قولىڭىز يېتىدىغانلا جايدا.

بۇ كىتاب سىزگە ئەزەلدىن ئاڭلاپ باقمىغان
ھېكايىلەرنى ئېيتىپ بېرىدۇ.
بۇ كىتاب بالىلارنى ئىلىم - پەن قەسىرىگە
باشلاپ بارىدۇ.

مەجمۇئە نامى: دوكتۇر ئانا سۆزلەپ بەرگەن ھېكايىلەر

كىتاب نامى: تورغا چۈشۈش

تۈزگۈچى: لى چېڭچېڭ

تەرجىمە قىلغۇچى: خاسىيەت ئابلەت

مەسئۇل مۇھەررىرى: دىلنۇر ئابدۇراخمان

مەسئۇل كوررېكتورى: گۈلباھار توختەم

بەت ياسىغۇچى: ئۈرۈمچى بىياۋگەنجى كىتاب لايىھەلەش چەكلىك شىركىتى

نەشرىيات: شىنجاڭ گۈزەل سەنئەت - فوتو سۈرەت نەشرىياتى

شىنجاڭ ئېلېكترون ئۇن - سىن نەشرىياتى

تارقاقچۇچى: شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسى

زاۋۇت: شىنجاڭ شىنخۇا باسما زاۋۇتى

فورماتى: 1/24 880mm × 1230mm

باسما تاۋىقى: 2

نەشرى: 2011 - يىلى 5 - ئاي 1 - نەشرى

بېسىلىشى: 2011 - يىلى 6 - ئاي 1 - بېسىلىشى

كىتاب نومۇرى: ISBN 978-7-5469-1357-5

ئومۇمىي باھاسى: 58.00 يۈەن (جەمئىي ئون كىتاب)

5.80

ISBN 978-7-5469-1357-5

总定价: 58.00 元 (全十册)